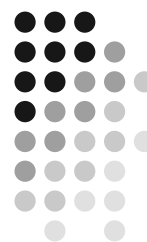

Els serveis socials municipals del Baix Llobregat: un futur compartit

Sant Boi, Baix Llobregat.
19 de gener de 2011

Albert Serra

Govern local i polítiques socials

- **Serveis urbans bàsics**
- **Sanitat**
- **Construir ciutat**
- **Educació**
- **Serveis a les persones.
Serveis de proximitat**
- **Pensions**
- **Desenvolupament urbà.**
 - La ciutat com sistema integral (producció, consum, convivència i identitat)
 - El canvi de model productiu
 - La inclusió i la cohesió social: espai de convivència
- **Atur i polítiques actives d'ocupació i producció**
- **Promoció social**
 - Acció comunitària, Cultura, Esport
- **Serveis Socials**
 - Dependència, pobresa, exclusió, família,....

Missió i posició relativa dels serveis socials

- **Manteniment i reforçament de la cohesió social local**
- **Objectius estratègics**
 - El foment de la integració social
 - La lluita contra l'exclusió social
 - Aportació a la construcció de la convivència
- **Microgestió de les problemàtiques socials. Proximitat i visió comunitària**
- **Un model de política pública de benestar sostenible poc desenvolupat**
 - Cartera, usuaris, copagament, descentralització, proximitat, cooperació
- **Una nova etapa: durant la crisi i després de la crisi**
 - Diversificació i intensificació de les problemàtiques
 - Augment de la demanda social. Afectació creixent a la classe mitja
- **Centralitat creixent dels serveis socials en les polítiques locals**

- *Un sistema en procés de construcció i un mercat emergent*

Els reptes dels serveis socials

Els reptes generals del sistema públic de benestar social

Els reptes específics

- **El disseny de la política de serveis socials i la definició de la seva aportació**
 - Problemàtiques i públics
 - Cartera i condicions de provisió dels serveis
- **El finançament**
 - Pressupost, finançament i copagament
- **El disseny organitzatiu**
 - L'organització territorial i dels serveis
 - El sistema d'equipaments i d'organització del treball
- **La capacitat i les eines de gestió**
 - Les eines de gestió i la informació: eficiència i productivitat
 - La cooperació públicprivat: un mercat emergent
- **La qualitat i capacitat tècnica i professional**
 - La formació dels professionals
 - La producció d'eines validades de treball tècnic
 - Supervisió i control de la praxis professional

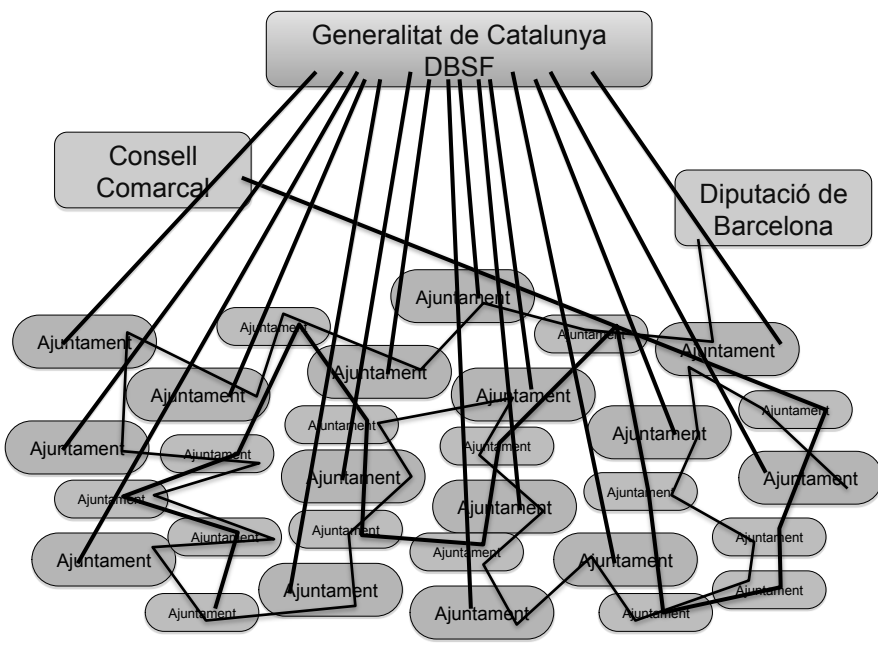
Perquè un esforç local compartit?: un sistema descentralitzat

- **El dilema de la descentralització: proximitat vs heterogeneïtat**
- **Les conseqüències del minifundisme local**
 - Alta representativitat política
 - Problemes de complexitat, dispersió i dimensió crítica
- **Les conseqüències del minifundisme en serveis socials**
 - Heterogeneïtat de models i criteris
 - Risc de discontinuïtat i d'inequïtat territorial
 - Costos elevats per raó de falta de dimensió crítica i de multiplicació de tasques
 - Costos de transacció alts
 - Pèrdua de qualitat i capacitat per dispersió de recursos: el cas dels centres de serveis socials
- **La paradoxa de la gestió descentralitzada**
 - Exigir el respecte a l'autonomia competencial
 - Reclamar ordre i homogeneïtat a l'autoritat central
- **La construcció d'un model descentralitzat**
 - De dalt a baix o de baix a dalt? O les dues?

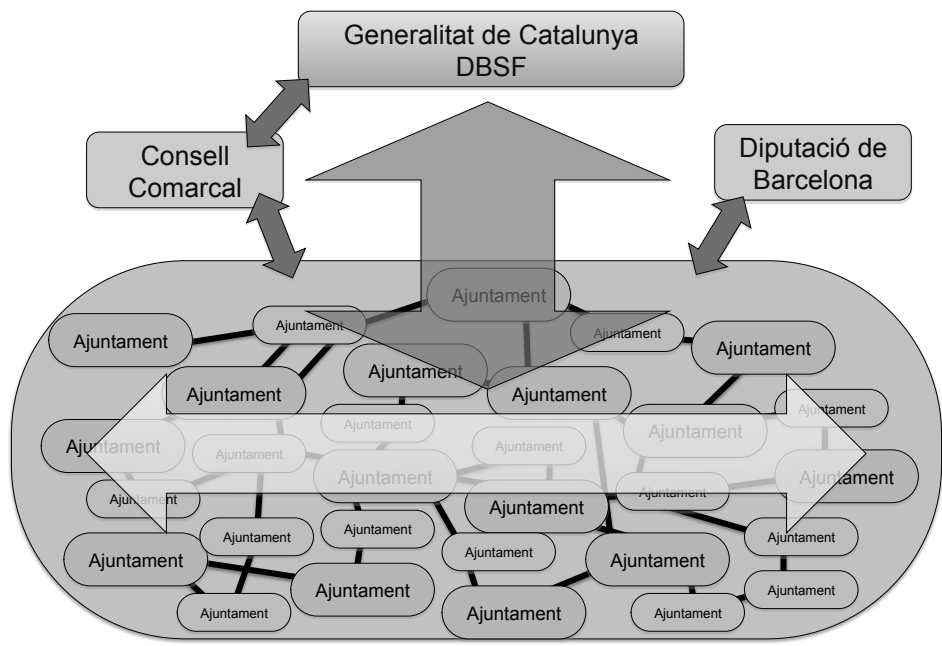
Els "models" territorials de serveis socials

- **La iniciativa territorial i la cooperació horitzontal: l'aprofitament de la proximitat i l'arrelament territorial**
- **Alt Urgell 22.055 hab, 20 municipis, cap de més de 20.000 habitants**
 - Un "model" de serveis socials locals gestionat pel Consell Comarcal
 - **Garrotxa, 55.439 hab, 21 municipis, un de més de 20.000 habitants**
 - Dos "models" de serveis socials locals
 - Unificat a través del Consorci de Benestar Social de la Garrotxa: un model de referència
 - **Baix Llobregat 798.468 hab, 30 municipis, 15 de més de 20.000 habitants**
 - 16 "models" de serveis socials locals
- **Les alternatives**
 - Modificar el mapa local
 - Integrar-lo estructuralment en organismes de nivell superior (model consorci)
 - **Creació d'espais cooperatius de treball sense creació d'òrgans nous**

L'organització territorial

L'objectiu: reforçar la integració horitzontal i vertical

Com construir model des de la descentralització?

- **Mantenir l'estructura institucional i corporativa, la responsabilitat política i la capacitat de decisió en el nivell que correspongui**
- **Estructurar sistemes de cooperació horitzontal en el marc de la governança local (ajuntaments, consells comarcals, diputacions) i integrar la coordinació amb l'autoritat nacional**
- **Identificar temes de millora i desenvolupament del sistema a compartir**
- **Establir diferents nivells de cooperació per a les diferents problemàtiques a tractar**
- **Criteris de treball**
 - Preservar els avantatges de la descentralització i minimitzar els costos
 - Construir la coherència del sistema municipal de serveis socials des de la cooperació horitzontal local i no només des de la integració vertical

Quins són els objectius?

- **Crear un espai d'interacció i de coordinació política estable en l'àmbit dels serveis socials municipals que permeti la construcció de lideratge compartit i configurar posicionaments comuns des de la lògica territorial de la comarca del Baix Llobregat.**
- **Dissenyar un model de polítiques de serveis socials que permeti superar l'atomització municipal, garanteixi la cohesió territorial i afavoreixi l'articulació en el marc del Sistema Català de Serveis Socials.**
- **Promoure un procés de cooperació intermunicipal per augmentar la coherència del sistema de serveis socials a la comarca, assegurant un nivell d'agregació territorial que faciliti la relació i la interlocució amb el Govern de la Generalitat de Catalunya.**
- **Establir i/o consolidar dinàmiques de col·laboració, cooperació estratègica, i treball en xarxa amb el conjunt d'agents socials i econòmics, així com amb les entitats del tercer sector que actuen en el territori.**
- **Definir i consensuar models d'intervenció adients per donar resposta a les noves necessitats i realitats socials del territori.**
- **Disposar d'un sistema d'informació pròpia i comparada, suficient i qualificada, per poder analitzar, comparar, planificar i prendre decisions estratègiques.**
- **Crear un marc de treball comarcal que permeti promoure el desenvolupament tècnic del sistema de forma equitativa per a la ciutadania, i eficaç i eficient pels governs locals.**

La proposta de nivells de treball

- 1. Gestió de serveis per a municipis menors de 20.000 (Consell comarcal)**
- 2. Suport expert a la gestió per a tots els municipis**
- 3. Agregació i contractació de gestió de serveis per a tots els municipis**
- 4. Informació, planificació i avaluació agregada: visió territorial ampliada**
- 5. Escenari de concertació i cooperació social amb organitzacions socials, tercer sector i operadors de serveis socials**

Una agenda provisional de temes a treballar

- **Sistema d'informació social integrat per el Baix Llobregat**
- **Mapa dels serveis socials actual**
 - Demanda social, oferta de servei, nivell d'atenció, equipaments
 - L'organització de l'atenció social primària: models i característiques
 - L'organització municipal dels serveis socials
- **Els programes estratègics i la cartera de serveis socials municipals**
- **Criteris d'accés i provisió dels serveis**
 - Condicions d'accés, copagament, prioritització de públics,...
- **Costos dels serveis, finançament, copagaments**
- **Eines i protocols de gestió. Processos de treball**
- **Els sistemes de gestió i les tecnologies de la informació**
- **La cooperació social i privada: proveïdors i condicions de contractació**
 - Preus, plecs, durada de contractes, directori de proveïdors,...
- **Qualitat dels serveis i eines d'avaluació: dades, estàndards de referència, desviacions, protocols de treball tècnic, validació de criteris**
- **Desenvolupament dels professionals: capacitació, formació, intercanvi,...**

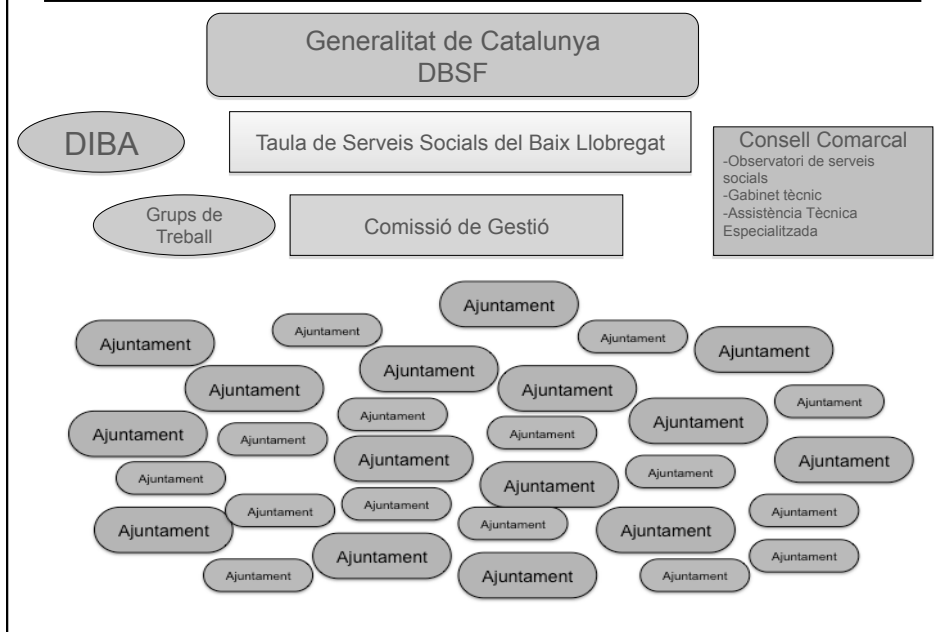
Metodologia de treball i disseny organitzatiu

- Garantir la concertació i lideratge en el nivell polític
- Assegurar la cooperació, la coordinació i la integració en el nivell de la gestió
- Dotar-se de capacitat tècnica que faciliti compartir coneixement i aprenentatge entre directius i professionals
- Situar les tasques que s'acordi abordar en els nivells de treball agregat que optimitzi el resultat
 - Catalunya, Barcelona, Comarca, Municipi, Districte-Barri
- Promoure l'aportació del govern local al disseny del conjunt del sistema de serveis socials i millorar la interlocució amb la Generalitat de Catalunya

El pla de treball

- **Constitució de:**
 - Taula de Serveis Socials del Baix Llobregat (alcaldes i regidors)
 - Comissió de Gestió de serveis socials (directors/gerents/coordinadors de serveis socials locals i comarcals)
 - Gabinet Tècnic
 - Identificació dels temes a treballar durant el mandat proper per cada nivell de treball identificat
 - Proposta de treball i calendari
 - Disseny de la metodologia de treball i de l'equip de suport i recursos
-
- Presentació i aprovació del pla de treball per la Taula de Serveis Socials del Baix Llobregat: Abril de 2011
 - Els actors imprescindibles: Ajuntaments, Consells Comarcals, Diputació, Departament de Benestar Social i Família, Tercer sector, Operadors de serveis socials

La proposta organitzativa

Un esbos de pla de treball: nivells de treball i alguns temes

- 1. Gestió de serveis per a municipis menors de 20.000 (Consell comarcal)**
 - SAD
- 2. Suport expert a la gestió per a tots els municipis**
 - Criteris de gestió de recursos humans
 - Suport a la gestió de l'externalització: plecs i control de gestió
- 3. Agregació de gestió de serveis per a tots els municipis**
 - Contractació agregada de serveis a nivell comarcal
 - Cooperació amb la Diputació de Barcelona
 - ✓ Teleassistència, arranament d'habitatges, supervisió professional,
- 4. Informació, planificació i avaluació agregada: visió territorial ampliada**
 - Sistema d'informació social
 - Base de dades sobre demanda i oferta de serveis socials
 - Mapa d'equipaments i Pla d'equipaments comarcal
 - Sistema compartit de copagament
- 5. Escenari de concertació i cooperació social amb organitzacions socials, tercer sector i operadors de serveis socials**
 - Directori d'operadors i proveïdors

La propera sessió

- **Abril de 2011**
- **Presentació del pla de treball per la propera legislatura, a ratificar per qui correspongui quan correspongui**
- **Presentació de la metodologia de treball**
- **Aprovació, si s'escau, del pla de treball**